

BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ ÇOK DİSİPLİNLİ GÜDÜMLÜ PROJE ÇAĞRI KONULARI

MOLEKÜLER EPİDEMİYOLOJİ

Genel Çerçeve

Epidemiyoloji, insan sağlık ve hastalık durumlarını kişi, yer ve zaman özelliklerini temel alan bir disiplindir. Bu bağlamda hem klinik hem de toplum tıp bilimlerinde hastalık ve sağlık sorunlarının dağılımları, nedenleri ile bunların tanı, tedavi ve önlenmesi ve bunların çözümüne ilişkin araştırmaları kapsar.

Moleküler epidemiyoloji toplum, aile ve kişide hastalıkların etiyolojisine, dağılımına ve önlenmesine etkisi olan genetik veya çevresel risk faktörlerini, moleküler veya biyokimyasal düzeyde araştıran bir bilim alanıdır.

Bu çağrı kapsamında desteklenmesi öngörülen moleküler epidemiyolojik araştırmalar, sağlıkla ilgili öncelikli sorunların tanımlanması, riskli grupların ve çevresel risk faktörlerinin belirlenmesi, hastalık nedenlerinin belirtilmesi ve bunlara ilişkin kontrol yöntemlerinin etkilerinin değerlendirilmesi yönünde moleküler düzeyde çalışmalar olacaktır.

Amaç ve Hedefler

Çağrı programının amacı, Türkiye'deki ve bölgemizdeki öncelikli sağlık sorunlarına göre planlanan moleküler epidemiyolojik araştırmalarla çözümler üretilmesidir. Bu araştırmalarla hastalıkların önlenmesine, mortalite ve morbiditenin azaltılmasına, hastalık nedenlerine ilişkin bilgi üretimine katkıda bulunulacaktır. Bununla birlikte, ülkedeki moleküler epidemiyolojik araştırma kapasitesi ve kalitesinin artırılmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Bu çağrı kapsamında yer alabilecek konular şunlardır:

- Bölgemiz için öncelikli hastalık/sağlık sorunları için risk faktörlerini, çevresel belirleyicileri saptanması yönünde moleküler düzeyde planlanan araştırmaları,
- Hastalıkların etyolojisi, yayılması ve kontrolüne moleküler seviyede tanımlanan potansiyel genetik ve çevresel risk faktörlerinin belirlenmesine yönelik araştırmaları,

- Hastalıkların birincil, ikincil, üçüncül koruma kapsamında yapılacak moleküler düzeyde alan deneyleri,
- Hastalık ve sağlıklı kohortlarda yapılacak biyobanka ve/veya biyolojik örneklem ve veri tabanı oluşmaya yönelik çalışmaları,
- Türkiye’de öncelikli sağlık sorunlarına yönelik kanıta dayalı politika ve sağlık hizmeti geliştirmek için ülkemize özgü genetik risk çalışmaları,
- Moleküler tanı yöntemleri aracılığı ile bakteriyel, parazitik ve viral hastalıkların önlenmesi için geliştirilen araştırmaları,
- Moleküler tarama yöntemleri ile risklerin ve duyarlı bireylerin saptanarak kanser başta olmak üzere bulaşıcı olmayan hastalıkların ve genetik hastalıkların önlenmesi yönündeki araştırmaları kapsamaktadır.